

MIRADES

A LA COL·LECCIÓ

LES MEDALLES D'ART DE LA CIUTAT

MUSEU DE TORTOSA
SALA D'EXPOSICIONS ANTONI GARCIA

DEL 20 DE DESEMBRE DE 2012
AL 31 DE MARÇ DE 2013

HORARIS:
DIJOURS I DISSABTES DE 16 A 19 H
DIUMENGES I FESTIUS D'11 A 13.30 H
VISITES GUIADES CADA DIJOURS A LES 18 H

MUSEU DE TORTOSA
RAMBLA DE FELIP PEDRELL, 3
43500 TORTOSA

TEL 977 510 146

museudetortosa@tortosa.cat

www.museudetortosa.cat

Textos i documentació: Núria Segarra
Disseny gràfic: Joan Carles Prats

DL T-863-2012

MIRADES

A LA COL·LECCIÓ

LES MEDALLES D'ART DE LA CIUTAT

L'any 1900 es fundà el Museu de Tortosa essencialment com a col·lecció arqueològica. Els primers anys de funcionament es van caracteritzar per la incorporació de peces i la diversificació del fons que, més enllà de l'arqueologia, s'ampliava amb les col·leccions d'etnografia, paleontologia o art.

Ja a l'inventari de l'any 1902 apareix la Secció d'Art Modern que, de mica en mica, anirà creixent al llarg de la història del Museu fins a configurar una col·lecció de pintura, dibuix, gravat i escultura que cronològicament abraça el final del segle XIX i tot el segle XX, amb la majoria d'obres d'autors ebrencs.

La col·lecció s'ha format a través de donacions, adquisicions i dipòsits. Un important conjunt d'obres, però, van ingressar a la col·lecció com a guanyadores o accèssits de diferents certàmens que organitzava l'Ajuntament, entre ells les Medalles d'Art de la Ciutat.

La Medalla Gimeno de pintura, Casanova d'aquarel·la, Marquès de dibuix i Querol d'escultura van ser creades l'any 1949 per l'Ajuntament de Tortosa amb la col·laboració del Cercle Artístic, primera entitat cultural que neix a Tortosa després de la Guerra Civil. Aquests premis recuperaven amb la seva denominació la memòria dels artistes més reconeguts de la ciutat, donaven a conèixer l'obra de les noves generacions i ampliaven el fons d'art del Museu en integrar-hi les peces guanyadores dels diferents certàmens.

Museu de Tortosa

LES MEDALLES
D'ART DE LA CIUTAT

Cami
Ramon Noé Hierro, 1949

Les primeres edicions, de caràcter anual i dins de la programació de les Festes de la Cinta, es dugueren a terme de 1949 a 1954, en un principi lligades al *Salón Comarcal de Arte Contemporáneo*. L'any 1953 desaparegueren les medalles; això no obstant l'Ajuntament va seguir atorgant els premis de pintura, aquarel·la, dibuix i escultura, que en l'edició del 1954, la darrera d'aquest primer període, va ampliar la convocatòria a nivell provincial per tal de facilitar la participació de nous artistes, en convocar-se el concurs com a *I Concurso de Arte Provincial Contemporáneo*. L'Ajuntament va delegar en el Cercle Artístic l'organització d'aquest concurs i en reunions posteriors amb membres d'aquesta associació els comunicà la intenció de convocar-lo bianualment per tal de poder augmentar-ne la dotació econòmica.

Els premis de pintura d'aquest període recullen un conjunt d'obres entre les quals destaquen les de Ferran Arasa, amb un assolit estil propi tot i que encara força desconegut com artista a la ciutat, o la d'un jove Francesc Todó, amb un paisatge de pinzellada solta i color intens, lluny de l'intimisme i les composicions que marcaran el llenguatge posterior de la seva obra. Ramon Noé guanyarà la Medalla Casanova en diferents convocatòries amb aquarel·les dominades pel subtil tractament de la llum. Foren guardonats en dibuix artistes com Maties Ballester o l'ampostí Blai Sanchis, il·lustrador i autor de còmics que treballarà a partir de l'any 1957 a l'Editorial Bruguera. Quant a l'escultura, la qualitat de les obres premiades és força dispar, però cal destacar l'obra *Maternitat* d'un consolidat Soriano-Montagut que guanyarà la primera Medalla Querol.

Alta sociedad
Equipo Crónica, 1967

Després d'aquest sis anys, l'edició dels premis no es tornarà a convocar fins a 1965 amb canvis substancials. Només es manté la Medalla Gimeno, que comptarà amb una participació àmplia i qualificada en adquirir caràcter nacional. Aquesta etapa només constarà de dues edicions, la de l'any 1965 i la del 1967. Les exposicions de la Medalla es dugueren a terme a Sant Domènec, seu del Museu-Arxiu, i a la Sala d'exposicions de la *Caja de Ahorros Provincial* respectivament. Els guanyadors, Carles Mensa i *Equipo Crónica*, format per Rafael Solbes i Manolo Valdés, eren representants de l'art més contestatari i d'avantguarda del moment, fet que provocà fortes crítiques a la decisió del jurat i va comportar la interrupció de la Medalla.

LES MEDALLES
D'ART DE LA CIUTAT

Interior de café en moviment
Jaume Queralt, 1987

L'any 1982, quinze anys després de la polèmica darrera edició, s'iniciarà l'última etapa de la Medalla Gimeno. L'Ajuntament reprengué el concurs amb la col·laboració dels Serveis Territorials de Cultura de la Generalitat de Catalunya, que va cedir per a l'exposició la llavors recent inaugurada Sala Agustí Querol, situada al Palau Oliver de Boteller, seu dels Serveis. Pere Falcó en va ser el guanyador. Un cop més la polèmica saltà a les pàgines de la premsa local. El jurat, format pels prestigiosos crítics d'art Arnau Puig, José Corredor Matheos i Francesc Miralles, era titllat a la premsa local de poc professional i l'excel·lent obra de Falcó, qüestionada. Malgrat això, aquest cop el concurs es tornarà a convocar de manera bianual fins a l'any 1989. L'any 1985 l'obra *Vivències* de Josep Badia Sabater va ser guanyadora per decisió unànime del jurat d'aquella edició que, buscant l'equilibri, va integrar tant artistes com teòrics. Jaume Queralt l'any 1987 i Maite Pellicer el 1989 van ser els artistes guanyadors de les darreres edicions.

Maternitat
Innocenci Soriano-Montagut, 1949

En parlar de les Medalles d'Art de la ciutat no es pot obviar, però, la importància de dos noms propis. El del crític, promotor d'art i col·leccionista Maties Ballester Cairat (1915-1977?) -fundador l'any 1955 a la nostra ciutat de l'efímer Museu Ballester d'Art Contemporani- com a impulsor de la creació d'aquests premis, dels quals va ser guanyador i jurat en diferents edicions; i el de Francesc González Cirer (1911-2003), catedràtic d'institut que es dedicà amb passió a la crítica de l'art a través de publicacions com *Gèminis*, *Bajo Ebro*, *La Zuda*, *La Voz del Bajo Ebro* o *Diario Español*, resseguint l'activitat artística a la ciutat. Com a tal ens ha transmès la crònica de les Medalles fins als nostres dies.

Ens complau mostrar-vos a través d'aquesta exposició el conjunt d'obres que avui custodia el Museu de Tortosa incorporades al seu fons. Obres que han ajudat a formar la col·lecció i que, més enllà de guardar els seus autors, han encès la passió i el diàleg sobre l'art a les nostres terres al llarg de 40 anys.